

BULOVI OPERATORI (*Boolean operators*)

Bulovi operatori omogućavaju kombinaciju reči i logičkih operatora. Unose se VELIKIM SLOVIMA.

ILI / OR

Logički operator **OR** je operator sjedinjavanja skupova. Rezultat logičke operacije **OR** između dva skupa je novi skup koji čine elementi ova polazna skupa, pri čemu se jednakim elementima polaznih skupova javljaju samo jedanput u novom skupu. Najčešće se koristi za:

- pretraživanje sinonima

nadarena OR talentovana OR darovita

- istovremeno pretraživanje po više jezika

učionica OR classroom

- za slična imena

Mihailo OR Mihajlo OR Mihaijlo

I / AND

Logički operator **AND** je operator preseka skupova. Rezultat upotrebe ovog operatora je skup koji sadrži samo one zapise koji su zajednički za oba polazna skupa. Redosled termina koji se navodi u izrazu za pretraživanje je nebitan. Generalno vodi smanjenju broja pogodaka. Može se koristiti simbol "**&&**" umesto AND.

NE / NOT

Operator **NOT** je operator isključivanja. Za korišćenje operatora **NOT** potrebne su najmanje dve reči, pa će pretraživanjem biti isključeni dokumenti koji sadrže reč posle operatora NOT, kao i zajednički zapisi. Umesto reči NOT može se koristiti simbol "!"

Džoker znak

Skraćivanje reči ili fraza koristi se kada želimo pri pretraživanju obuhvatiti više oblika reči (jednina, množina, sadašnje/prošlo vreme...). Džoker znak poziva sve oblike date reči koji postoje u bazi. Samo pretraživanje izvršava se tako što se termini koji sadrže koren povežu logičkim operatorom **OR**.

sociolo*

socioloG

socioloGIJA

socioloŠKA

socioloŠKI

socioloŠKO

+

Operator "+" koristi se kada želimo da pretražujemo dva pojma od kojih prvi mora da se nađe u tekstu, a drugi može a ne mora. Reči koje tražimo ne moraju da budu sintaksno povezane.

-

Simbol "-" ili **operator zabrane** uključuje dokumente koji sadrže jedan ili drugi pojam, a isključuje dokumente koji sadrže oba pojma.

Operatori udaljenosti

Ovim operatorom zahtevamo blizinu (udaljenost) dveju ili više reči, kao i njihov redosled navođenja.

WITH (W)

Navedeni termini su u okviru istog polja i u navedenom redosledu.

istorija (W) prava - termini su susedni

istorija prava

istorija (2W) prava - postoji najviše jedna reč između termina

istorija prava

istorija građanskog prava

istorija (3W) prava - postoji najviše dve reči između termina

istorija prava

istorija građanskog prava

istorija države i prava

NEAR (N)

Navedeni termini su u okviru istog polja ali redosled termina nije bitan.

istorija (N) prav* - termini su susedni

istorija prava

pravna istorija

istorija (2N) prava – postoji najviše jedna reč između termina

istorija prava

istorija građanskog prava

istorija (3N) prava – postoje najviše dve reči između termina

istorija prava

istorija građanskog prava

istorija države i prava

Modifikatori reči

Omogućavaju modifikovanje pretraživanja da bi se obezbedio širi opseg pretraživanja.

Wildcard pretrage: Zamenjuju jedan ili više karaktera.

Za **zamenu jednog karaktera** koristi se simbol "?" Koristi se na početku i u sredini reči.

Za **zamenu više karaktera** koristi se simbol "*". Koristi se na početku, u sredini i na kraju reči.

Specijalni karakteri

Specijalne karaktere treba izbegavati: + - && || ! () {} [] ^ " ~ * ? :

Ukoliko želimo pretragu pojma u koji su uključeni specijalni karakteri, onda pre njih treba koristiti simbol "\".

Npr.: za pretragu **(1+1):2** treba koristiti upit: \(1\+1\)\:2

Grupisanje

Korišćenje zagrada za grupisanje rečenica za podupit može biti korisno ako želimo da kontrolišemo Bulovu logiku upita.

(1 OR "1a") AND dva

Ovako grupisan upit eliminiše svaku konfuziju i omogućuje pronalaženje **dva** u kombinaciji sa **1** ili sa **1a**.

Grupisanje u okviru polja

Zgrade se mogu koristiti i u okviru jednog polja za kreiranje složenih upita koji se odnose na to polje.

naslov: (+ pojam + "složeni pojam")

Ovakav upit nam vraća rezultate koji u naslovu sadrže i pojam i složeni pojam.

Fuzzy search

Ovo je napredno pretraživanje zasnovano na **sličnosti reči** po njihovom izgovoru. Npr. roam, foams, roams, foams i sl.: **roam~**

Boosting search

Ovo je napredno pretraživanje koje daje rezultate sortirane po važnosti za dati pojam. Ako želimo da dokumenta u kojima se pojavljuje "pojam1" program sortira po relevantnosti za taj pojam, koristićemo:

"pojam1"^(1,2)